

ATENSKA DEKLARACIJA

O OCJENI TIJEKOM PROVEDBE STRATEGIJE EUROPA 2020. Teritorijalna vizija za rast i radna mjesta

Predsjedništvo Odbora regija,

- s obzirom na tekuće pripreme Europske komisije za preliminarnu ocjenu strategije Europa 2020. uoči proljetnog zasjedanja Europskog vijeća 2014. i za potpuniju ocjenu tijekom provedbe strategije predviđenu za 2015.;
- s obzirom na odluku Predsjedništva Odbora regija od rujna 2012. o uspostavljanju strategije i plana za ocjenu tijekom provedbe strategije Europa 2020., u cilju predstavljanja izvješća i političke deklaracije na atenskom samitu regija i gradova u ožujku 2014.;
- s obzirom na zaključke iznesene u Izvješću o ocjeni tijekom provedbe strategije Europa 2020., uključujući podatke dobivene kroz niz konferencija o regionalnom i lokalnom učinku vodećih inicijativa strategije Europa 2020. i brojnih radionica na kojima je sudjelovalo 1,500 dionika, te s obzirom na rezultate savjetovanja "**Ususret ocjeni tijekom provedbe strategije Europa 2020. sa stajališta gradova i regija EU-a**" u kojem je sudjelovalo više od tisuću regionalnih i lokalnih tijela vlasti;

Za obnovljenu strategiju Europa 2020., temeljenu na jačem partnerstvu i preuzimanju odgovornosti na svim razinama upravljanja

1. poziva Europsku uniju i njezine države članice da preuzmu novu obavezu stvaranja jače i konkurentnije, ali u isto vrijeme uključivije i održivije Unije, koja bi ponovno zadobila povjerenje građana, i predlaže da **se obnovljena strategija Europa 2020. temelji na jačem partnerstvu i preuzimanju odgovornosti na svim razinama upravljanja**, uz uključivanje teritorijalne dimenzije, veće transparentnosti i odgovornosti te višerazinskog upravljanja;
2. poziva da se u 2014. godini obavi uključivi i višeslojni **postupak ocjene tijekom provedbe** strategije Europa 2020., koji bi uključivao institucije EU-a kao i nacionalne i podnacionalne vlasti te druge dionike; predlaže ocjenu teritorijalnog učinka obnovljene strategije Europa 2020., temeljenu na ažuriranoj Europskoj perspektivi o prostornom razvoju; poziva na **ocjenu** obnovljene strategije do 2018. godine u perspektivi izrade strategije za sljedeće desetljeće, nakon 2020.; zahtijeva da praćenje razvoja obnovljene strategije Europa 2020. bude strukturirano u suradnji sa svim relevantnim dionicima, prije svega raznim razinama upravljanja, uključujući tijela podnacionalne vlasti;

Davanje teritorijalne dimenzije strategiji Europa 2020.

3. potvrđuje **prikladnost** triju stupova pametnog, održivog i uključivog rasta iz strategije Europa 2020., kao i opravdanost odabranih glavnih pokazatelja;

4. poziva, međutim, na uvođenje **teritorijalne dimenzije** strategije Europa 2020. postavljanjem teritorijalno prilagođenih ciljeva kako bi regije i gradovi doprinijeli ciljevima država temeljeći se na svojim vlastitim polaznim točkama i svom potencijalu. S tim ciljem Europska komisija i Europsko vijeće trebali bi promicati pristup temeljen na kombiniranom postupku planiranja odozgo prema dolje i odozdo prema gore, uz poštivanje načela supsidijarnosti i uključivanje svih razina upravljanja, uključujući tijela podnacionalne vlasti. Ovaj bi se postupak trebao oslanjati na tekuće pripreme partnerskih sporazuma i operativnih programa za razdoblje 2014.-2020. Shodno tome, treba preispitati i ažurirati ciljeve država gdje je potrebno i sve promjene uzeti u obzir pri preispitivanju ciljeva na razini EU-a;
5. sve **regije bi trebale odrediti barem ograničen broj kvantitativnih ciljeva** ili bi, alternativno, trebale odrediti kvalitativni pristup temeljen na sigurnom "putu prema promjenama" koji bi pridonio ostvarivanju ciljeva;
6. poziva na uvođenje **pojačanog sustava za praćenje strategije Europa 2020. na regionalnoj razini**, što zahtijeva pravovremen razvoj prikladne statističke baze na regionalnoj i lokalnoj razini te mogućí razvoj **pokazatelja regionalnog razvoja**;
7. pozdravlja napore koje je Europska komisija uložila na ovom području, osobito kroz Eurostat¹ i u obliku izvješća o koheziji Glavne uprave za regionalnu politiku (DG REGIO) te preporučuje da se i OECD aktivno uključi u izvješćivanje o ovom postupku praćenja, kako bi se ojačalo međunarodno vrednovanje napretka ka ciljevima na regionalnoj i lokalnoj razini;

Izrada i provedba programa nacionalnih reformi u sklopu partnerstava

8. poziva države članice da svoje lokalne i regionalne vlasti uključe u pripremu i provedbu programa nacionalnih reformi, oslanjajući se na iskustvo iz partnerskih sporazuma za razdoblje 2014.-2020.; u tome cilju treba odrediti odgovarajuće dogovore koji bi svakog partnera obvezali da doprinese provedbi i praćenju zajednički postavljenih ciljeva, kao što su teritorijalni paktovi koje su predložili Europska komisija i Odbor regija²; poziva Komisiju da prati provedbu svojih smjernica u kojima traži uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u pripremu programa nacionalnih reformi koji bi mogli sadržavati posebni odjeljak o upravljanju; predlaže pozivanje regija da predstavljaju svoj doprinos vlastitim programima nacionalnih reformi u obliku "regionalnih programa reformi" ili sličnih dokumenata, oslanjajući se, po potrebi, na regionalne strategije razvoja, strategije pametne specijalizacije i operativne programe; uz to, regionalni planovi za radna mjesta trebali bi upotpunjavati nacionalne planove za radna mjesta;

¹ Vidi publikaciju Eurostata: "Smarter, greener, more inclusive? – Indicators to support the Europe 2020 strategy" (Pametnije, zelenije i uključivije gospodarstvo – pokazatelji za potporu strategije Europa 2020.), izdanje 2013. te statistike dostupne na internetskoj stranici http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators.

² "Territorial Pacts to achieve the objectives of the Europe 2020 strategy" (Teritorijalni paktovi za postizanje ciljeva strategije Europa 2020.), dokument koji je Predsjedništvo OR-a usvojilo 24. rujna 2010.

Višerazinsko upravljanje kao standardni pristup u okviru strategije Europa 2020.

9. stoga poziva članove da kroz višerazinsko upravljanje uključe svoje lokalne i regionalne vlasti u dogovore o izradi, provedbi, praćenju i ocjeni postizanja glavnih ciljeva; zalaže se za uspostavljanje multilateralnih tematskih razmjena i stručnih revizija između država članica i njihovih gradova i regija;
10. zahtijeva da se u **preporukama specifičnim za pojedine države** u obzir uzme stvarna podjela vlasti i nadležnosti u različitim državama članicama te da one sadržavaju zaseban odjeljak o višerazinskom upravljanju u kojemu bi bila istaknuta područja politike u kojima bi se višerazinsko upravljanje moglo poboljšati. **Preporuke specifične za pojedine države treba također definirati na teritorijalnoj razini**, uzimajući u obzir teritorijalne razlike među državama članicama;
11. poziva Europsku komisiju da zajedno s Odborom regija jednom godišnje pravovremeno ocijeni smatraju li lokalne i regionalne vlasti **prioritete iz godišnjeg pregleda rasta** prikladnima;
12. pozdravlja mjere koje je Komisija poduzela kako bi svoja predstavništva u državama članicama dosljednije i učinkovitije iskoristila za dijalog s lokalnim i regionalnim vlastima i kako bi ih upoznala s dugoročnom strategijom Europe za rast i Europskim semestrom, u cilju njihovog aktivnog sudjelovanja u usklađivanju politika između Komisije i države članice;

Usklađivanje Europskog semestra sa strategijom Europa 2020. u cilju stvarnih dugoročnih ulaganja

13. poziva na bolje usklađivanje Europskog semestra s dugoročnim ciljevima strategije Europa 2020. i s povezanom potrebom za dugoročnim ulaganjima kako bi strategija Europa 2020. bila otpornija na kratkoročne gospodarske cikluse;
14. insistira da fiskalna konsolidacija ne smije utjecati na one sektore koji su ključni za dugoročne ciljeve strategije Europa 2020., kao što su školovanje i osposobljavanje, istraživanje i razvoj te inovacije i infrastrukture, kao i da se ne bi smjelo zapostaviti države članice čije regije trpe stroga proračunska ograničenja;
15. u tom kontekstu insistira na potrebi da se izbjegne sprečavanje razvoja prema koheziji i ciljevima strategije Europa 2020. zbog makroekonomske uvjetovanosti te na činjenici da je načelo uvjetovanosti *ex ante* pojednostavljeno i preventivno, a ne represivno;
16. u tom se cilju zalaže da se **godišnji pregled rasta, programi nacionalnih reformi i preporuke specifične za pojedine države** izravno pozovu na šire ciljeve strategije Europa 2020. i povezanih područja politika koja pokrivaju vodeće inicijative; traži da programi nacionalnih reformi sadrže plan za ostvarenje ciljeva strategije Europa 2020.;

17. traži od Komisije da prije godišnjeg pregleda rasta objavljuje **redovan izvještaj o uspjehu provedbe izmijenjenih ciljeva strategije Europa 2020. na nacionalnoj i regionalnoj razini**, uzimajući u obzir rezultate strateških dijaloga između EU-a i država članica uz sudjelovanje regija; zalaže se za to da EP, nacionalni parlamenti i OR, potonji također putem svojih nacionalnih delegacija, dobiju formalne uloge u praćenju razvoja događaja;

Bolje korištenje vodećih inicijativa za poboljšano usklađivanje politika

18. predlaže **da vodeće inicijative budu sredstvo za poboljšanje usklađenosti politika na svim razinama, s obzirom na ciljeve strategije Europa 2020.**; predlaže da se vodeće inicijative koriste za povećanje unutarnje usklađenosti među različitim politikama EU-a; predlaže da se obavlja redovno izvješćivanje o vodećim politikama, među ostalim i putem **prikaza rezultata za praćenje**;
19. predlaže **obnovljene akcijske planove za vodeće inicijative za narednih pet godina** u okviru duže, desetogodišnje perspektive, kao što je "desetljeće inovacija"; poziva da se u ovu perspektivu uključe kultura, kreativnost i inovativnost³;

Pokretanje financiranja za dugoročna ulaganja i osiguranje bolje uporabe sredstava u pogledu kvalitete

20. pozdravlja činjenicu da je proračun EU-a općenito, a osobito **financiranje kohezijske politike, usklađen s ciljevima strategije Europa 2020.**, naglašavajući da će većina europskih strukturnih i investicijskih fondova biti primijenjena na regionalnoj razini na temelju integriranih teritorijalnih strategija;
21. poziva **Europsku investicijsku banku** da ojača tehničku podršku lokalnim i regionalnim vlastima kako bi povećala broj kvalitetnih projekata koji zadovoljavaju uvjete za dobivanje zajmova Europske investicijske banke; poziva Europsku investicijsku banku da razmotri mogućnost pokretanja novih financijskih (pilot) instrumenata, kao što su mikrozajmovi, za gradove i gradske općine koji žele iskoristiti druga ulaganja prilagođena strategiji Europa 2020., a ne ona koja se ostvaruju u okviru strukturnih i investicijskih fondova;

³ CDR2391-2012_00_00_TRA_AC, točka 36.

22. naglašava da bi javnu potrošnju trebalo učiniti učinkovitijom putem **horizontalnog i vertikalnog usklađivanja javnih proračuna**, koje bi trebalo ići usporedno s usklađivanjem izrada programa politika i financiranja; poziva Europsku komisiju da objavi **zeleni knjigu o sinergijama proračuna** među svim razinama upravljanja; naglašava potrebu za daljnjim povećanjem **kvalitete javne potrošnje** na svim razinama i poziva države članice da poštuju **načela OECD-a za učinkovita javna ulaganja**; predlaže da daljnje smanjenje administrativnog opterećenja i poboljšanje okvirnih uvjeta za ulaganja ostanu najvažniji prioriteti Europskog semestra;
23. ukazuje na postojeći jaz između sredstava javnog financiranja dostupnih na različitim razinama upravljanja i sredstava nužnih za provedbu **dugoročnih ulaganja** potrebnih za ostvarenje ciljeva strategije Europa 2020.; predlaže da **privatni izvori financiranja** imaju važnu ulogu u premošćivanju tog jaza; u tome cilju preporučuje korištenje inovativnih metoda financiranja i financijskih instrumenata;

Jačanje administrativnih kapaciteta za učinkovitiju provedbu strategije Europa 2020.

24. naglašava da prioritete iz godišnjeg pregleda rasta, a to su **jačanje administrativnih kapaciteta, kao i učinkovitosti i inovativnosti**, treba konstantno navoditi u programima nacionalnih reformi i preporukama specifičnim za države članice; poziva EU i države članice da snažno potiču i podrže razmjenu iskustava i uzajamno učenje među regijama i gradovima, također pokretanjem instrumenata EU-a kao što su programi europske teritorijalne suradnje i europske grupacije za teritorijalnu suradnju;
25. predlaže poduzimanje mjera posvećenih **inovacijama u javnom sektoru** kao ključnom području u obnovljenoj strategiji Europa 2020., između ostalog i putem povećanja fleksibilnosti provedbe politika EU-a, kao i razmatranjem uspostavljanja mehanizma "pravo na izazov", pri čemu bi lokalne i regionalne vlasti mogle primijeniti privremeno izuzeće od postojećeg pravila ili uredbe, ako dokažu da se postavljeni ciljevi mogu lakše postići lokalnim inovativnim pristupom; podržava uspostavljanje inovacijske platforme za javni sektor koja bi podržavala i usklađivala inovacije u javnom sektoru;

Sljedeći koraci za obnavljanju strategiju rasta za Europu – strategiju Europa 2020.

26. namjerava izraditi Plan za **obnovljenu strategiju Europa 2020.** s teritorijalnog gledišta, potičući lokalne i regionalne vlasti u EU-u da se obvežu na provedbu ove obnovljene strategije; na taj će način OR pridonijeti Komisijinoj ocjeni strategije Europa 2020. u 2014. godini; OR će nastaviti budno nadzirati strategiju Europa 2020. na terenu;

27. nalaže predsjedniku Odbora regija da ovu deklaraciju dostavi predsjedniku Europskog vijeća, predsjedniku i budućim predsjednicima Europskog parlamenta i Europske komisije, predsjedniku Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, grčkom predsjedništvu Vijeća Europske unije, nadolazećim talijanskim i latvijskim predsjedništvima te predsjedniku Europske investicijske banke.

Atena, 7. ožujka 2014.

Predsjednik Odbora regija

Ramón VALCÁRCEL SISO